

LASKER-PALKINTO PROPOFOLIN KEHITTÄJÄLLE

► Amerikan Nobel-palkinnoksikin nimitetty 250 000 dollarin Lasker-palkinto jaettiin tänä vuonna neljälle tutkijalle. Kliinisen lääketieteen Lasker-DeBakey -palkinnon sai eläinlääkäri ja lääketutkija John B. (Iain) Glen, joka työskenteli ICI Pharmaceuticals -lääkeyrityksessä (nykyisin osa AstraZenecaa) 1972 alkaen. Hän löysi 1973 firman

molekyylikirjastosta alun perin antimikrobiksi syntetisoidun 2,6-di-isopropyylifenolin. Öljyvuotoisen aineen saaminen laskimoon annosteltavaksi sopivaksi vei seuraavat kymmenen vuotta. Glen osallistui tämän jälkeen myös propofolin kliiniseen tutkimusohjelmaan. (<https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2701745>)

C. David Allis ja Michael Grunstein saivat tänä vuonna palkinnon historian toimintaa selvittäneistä tutkimuksista ja Joan Steitz RNA-tutkimuksesta. Vuodesta 1945 lähtien jaetun Lasker-palkinnon saajat ovat peräti 86 kertaa saaneet myöhemmin lääketieteen Nobel-palkinnon. ■

HES-LIUOSTEN MYYNTILUVAT EU-ALUEELLA SÄILYVÄT

Hydroksietyyliitarkkelystä (HES) sisältävien infuusiovalmisteiden myyntiluvat säilyvät EU-alueella toistaiseksi. Myyntiluvan jatkamisen edellytyksenä ovat lisävaroitukset pakkauksissa ja saatavuuden rajoittaminen sairaaloihin, joissa on läpikäyty erillinen koulutusohjelma.

Euroopan lääkeviraston (EMA) lääketurvallisuuden riskienarviointikomitea PRAC:n päätyi suosittamaan HES-liuosten myyntilupien keskeyttämistä tammikuussa 2018 ja toukokuussa 2018. Hajautetun ja tunnustamismenettelyn koordinaatiotyöryhmä (CMDh) yhtyi PRAC:n arviointiin. Kesäkuussa 2018 CMDh kuitenkin päätti, että HES-liuokset voivat säilyä markkinoilla rajoitetusti. Suomessa on kaupan kolme HES-liuosta, joiden käyttö on vähäistä. Koska CMDh:n päätös ei ollut yksimielinen, asiaa käsittelee seuraavaksi Euroopan komissio. ■

(<https://www.fimea.fi/-/hydroksietyyliitarkkelysta-hes-sisaltavien-infusiovalmisteiden-myyntiluvat-sailyvat-eu-alueella>)

SAY:N EDUSTAJA ESA:N PATIENT SAFETY MOVEMENTIIN

► SAY:stakin tarvitaan Suomen edustaja ESA:n potilasturvallisuusprojektiin. Patient Safety Movement on kansainvälinen projekti, joka tähtää estettävissä olevien potilaskuolemien täydelliseen poistamiseen (Zero Preventable Deaths in Hospitals by 2020). ESA ja ASA ovat sitoutuneet mukaan tähän varsin vaativaan tavoitteeseen. Jos olet halukas osallistumaan tähän

työhön SAY:n edustajana, ota heti yhteyttä puheenjohtajaa Merja Vakkalaan (merja.vakkala@ppshp.fi) tai varapuheenjohtaja Eija Junttilaan (eija.junttila@fimnet.fi). ■

(newsletter.esahq.org/zero-preventable-deaths-in-hospitals-by-2020-esa-commitment-to-the-patient-safety-movement/ ja patientsafetymovement.org)

SULAT KOULUTUSPÄIVÄT 24. – 25.1. 2019 TAMPEREELLA

► SAY:n lastenanestesian jaos SULAT järjestää 24. – 25.1. 2019 koulutusta Tampereen yliopiston, Kaupin Kampuksella, Tampereella. Koulutuspäivät sisältävät kaksi ohjelmakokonaisuutta: Puuduttaako? ja Pelottaako? Ensimmäisen päivän kokonaisuudessa käsitellään lasten puudutuksia luentojen ja hands-on –opetuksen avulla. Toisena päivänä keskitytään lasten toimenpidepelkoon ja sen hallintaan.

Koulutusta anotaan teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi erikoislääkärin tutkintoa varten (anestesiologian ja tehohoidon koulutusohjelma). Koulutuspäivien tarkempi ohjelma ja ilmoittautumisohteet julkaistaan SAY:n internetsivujen koulutuskalenterissa. Koulutuspäivien yhteydessä järjestetään SULAT lastenanestesian jaoksen vuosikokous. ■

EERO TURPEINEN -LUENNOITSIJAKSI MAARET CASTRÉN

► SAY:n johtokunta on päättänyt kutsua vuoden 2018 Operatiivisten päivien Eero Turpeinen -luennoitsijaksi professori Maaret Castrénin Helsingistä. Vuonna 2012 Suomen ensimmäiseksi akuuttilääketieteen professoriksi valittu anesthesiologian ja tehohoitolääketieteen (2002) ja akuuttilääketieteen (2007) erikoislääkäri Maaret Castrén työskentelee Helsingin yliopistollisen keskussairaalan akuuttihoiton toimialajohtajana. Hänet valittiin vuonna 2007 Ruotsin ensimmäiseksi akuuttsairaanhoidon professoriksi Karoliiniseen instituuttiin, 2012 Turun yliopiston akuuttilääketieteen professoriksi ja 2016 Helsingin yliopiston ensimmäiseksi akuuttilääketieteen professoriksi. Castrén on väitellyt syövän kirurgisesta hoidosta Helsingin yliopistosta 1995. Hänet on 2017 valittu ILCORin (The International Liaison Committee on Resuscitation) sihteeriksi ja hallituksen jäseneksi ensimmäisenä naisena järjestön historiassa.

Jos jäi mietityttämään, miksi SAY:n vuosittainen juhlaluento on nimeltään Eero Turpeinen -luento, lue Leena Janhusen artikkeli asiasta seuraavalta aukeamalta. Vuonna 2015 aloitetussa sarjassa ovat aikaisemmin luennoineet professori Eija Kalso 2015, professori Jukka Takala 2016 ja dosentti Harry Scheinin 2017. ■

PÄIVITÄ SÄHKÖPOSTIOSOITTEESI JÄSENREKISTERIIN

► Etkö ole saanut SAY:n jäsen-sähköposteja tai Finnanestin lukijakyselyä? Onko sähköpostiosoitteesi muuttunut työpaikan vaihtamisen tai valmistumisen

yhteydessä? Päivitä sähköpostiosoitteesi lähettämällä viesti jäsenrekisterin hoitajalle osoitteeseen toimisto@say.fi.

YLEISANESTESIA EI SAMMUTA TAJUNTAA

► Dosentti Harry Scheininin ja psykologian professori Antti Revonson tutkimushanke yleisanestesian aikaisesta aivojen toiminnasta on tuottanut mielenkiintoista tietoa. Nukuttamalla terveitä vapaaehtoisia koehenkilöitä eri nukutusaineilla ja rekisteröimällä aivojen sähköistä toimintaa havaittiin, että muutokset aivosähkökäyrässä johtuvat paitsi tajunnan muutoksesta itsestään, myös lääkeaineiden epäspesifisistä vaikutuksista. Lähes kaikki koehenkilöt muistivat nähneensä unia reagoimattomuuden aikana. Aivot myös prosessoivat koehenkilöille luettuja sanoja,

vaikka varsinaisia muistijälkiä tästä ei jäänyt. Projektista on julkaistu kesän aikana yhteensä neljä artikkelia *Anesthesiology* ja *BJA* -lehdissä. Kaikki artikkelit ovat open access -julkaisuja ja vapaasti ladattavissa. Havainnot poikivat paljon kansainvälistä julkaisuutta, pääkirjoituksia, katsausartikkelin ja jopa *Anesthesiology*n kansikuvan. Finnanest onnittelee Annalotta, Lauria, Lindaa, Roosaa ja koko tutkimusryhmää hienoista julkaisuista! ■

<https://www.utu.fi/fi/Ajankohtaista/mediatiedotteet/Sivut/nukutus-ei-sammuta-tajuntaa-kokonaan.aspx>